Apr. 99
10-19

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

ՏԵՍՐԱԿ Ա.

ԳԻՇԵՐՎԱՆ ՍԱՌԸ

ԽԷՐԷ

ՀԵՂ. Գ. ՍՈՒՆԳՈՒԿԵԱՆՑԻ

ՏՓԽԻՍ

ԻՏՊԱՐԱՆԻ Հ. ԷՆԳԻԱՃԵԱՆՑ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

1866

268

8648
Ghkipelu wpbc
pnuy f
ї̄-63р

ԳԻՇԻՐՎԱՆ

ՍԱՌՐԸ ԽԷՐ Է

891.99
Ս-79

ԳԻՇԻՐՎԱՆ

ՍԱՌՐԸ ԽԷՐ Է

ՎՕԴԸՎԻԼ ՄԷԿ ԱՐԱՐՈՒԱԾՈՎ

Հեղինակութիւն

Գ. Սուլուդակեանցի:

A 1/169/59

ՏՓԽԻՍ

ԻՏՊԱՐԱՆԻ Հ. ԷՆԳԻԱՃԵԱՆՑ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

1866

ДОЗВОЛЕНО ЦЕНЗУРОЮ.
12 Января 1890 года. Тифлисъ.

БИБЛИОТЕКА
Языкознания и Литературы
ՍՊԱՍՎԱԾ է
1952 թ.
24060

ԳԻՇԻՐՎԱՆ ՍԱԲՐԸ ԽԷՐ Է

ՎՕԴԷՎԻԼ, ՄԷԿ ԱՐԱՐՈՒԱԾՈՎ

Թիֆլիզի թատրոն.—23 Հոկտեմբերի 1863։

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

ՕՍԿԱՆ ՊԵՏՐՈՎԻՉ ԻՐԱՍԱԾՈՎ, մանդրում ծախող։
ՄԱՐԹԱ, նրա կնիկը։
ԿԷԿԷԼ, նրանց ախչիկը։
ԱՐՈՒԹԻՆ ՃՈՐՏԱՐՈՎ, քաղաքխանի տղայ։
ԲԻՏԷՍԻ, խամ խմէրէլ, Իրասածովի ծառէն։

Գործողությունը կատարվում է Թիֆլիզում Իրասածովի տանը։

Հասարակ Թիֆլիզցու սենեակ։ Դեմուդէմ երկու դուռ։ Աջկողմը տախտ, վրան հասարակ շտմգածոմը վառած հրաքարի մոտ։ Ձախ կողմը գիւան, առաջին սենեակ, վրան երկու երթաթէ շտմգան հանգած խառակ մոմերով։

ՏԵՍԻԼ Ա։

ՄԱՐԹԷՆ, տախտի վերայ նստած մանի առաջ չիբուխ է կապում։

Լսէնց բան կուլի իմ մարթէն է ասում։ Աշխարքն իրանց ախչիկը մարթու էրիտ ու իմ խիղճ կէկէլն էլի մնում է։ Դու դուշմանը՝ թէ մէ էրկու տարի էլ էսէնց անցկացաս, տանը կու քացխի խիղճա։ Ինչ անելիս որ (*) օխտա չիս կանացի գա իմ իր առածի մարթումէն։ Խան ասում՝ ինչ իս շտապում։ Խան ասում՝ ջեր էտղաղա փուլ չունիմ։ Ով ասիս հազար

(*) Որ բառը պէտք է արտասանել էօր։

հաղար թուումներ համբրից իր ախչիկա համա. ես (*) կի մէ էրկու հարամ էլ չէ կանացի խոսանում։ Օրօս բօրօս էս մէ ախչիկն ունիմ էլի։ Թամամ ինչ՝ էն ճար կըտրած թարիէն ասումէր էս օր առումէհան, թէ չատ լաւ ազայ է՝ կասէ, էն Թանաքուտոդինց ազէն. պալատումնէ է դուրուզ անում՝ կասէ. դուրթ է կայէնը չունէ՝ ամա թաքատրիմէն լաւ ոնդուզ է վիկաշում՝ կասէ. երիք հարամ թուումով կու չինում՝ կասէ։ Արա ինչ մոգոնում որ իմ մարթուն փարիկնցնում։ Ասում՝ չէ, չէ, չէ, չէ, ես դարդակ չինումնիկին ախչիկ չիմ տա՝ կասէ. թող առուարի ազայ ըլի ու փուզ ունենայ՝ կասէ։ Փուզ, փուզ, դիրի փուզ. եարար ինչ գառաւ էս անիծած փուզը։ Խեղճ իմ Կէկէլ. նրա բօրն ամէն մէ բանինը. ամա որ էլի առանց փուզ չէ ըլում։ Ինչ նընդնում հիմիկվան ազէրքը։ (Հանում է գլուխը.) Է՛հ, էս չիքիրի սիրտ էլ չունում։ Արա մէ տեսնում թէ թուզուն ինչ է առում։ (Հանում է գրպանից թաղաթ ու գրչ հանում ու գրում։) Գիշիրվան ճանիմով ոնոր ջէհէլ ազայ է գալի. . . . . մէրաշ ուրախացնում մէ . . . . քան, թուխ թուխ է ոնոր որ է . . . . Ով կուլի էրնէկ. կուլի Թանաքուտոդինց ազէն ըլի. արա ինձ ոնի կուտայ էս բախտը . . . . . Քան, շուրս կիկօն էլ մէ՝ էս ինչ լաւ փալ գուս էկաւ։ Տէր Աստուծ. գուն գինէր մարիկ անիս։ (Շարունակում է.) Կէկէլ. Կէկէլ. քան Կէկէլ։ (Ելնում է հանում։)

(*) Ես տասը բառի սկզբումն ու բաղաձայնի առաջ պէտք է արտասանել ինչպէս ըն կամ ուսայց ձայն.

ՏԵՍԻԼ Բ.

ՄԱՐԹԻՆ, ԿԻԿԵԼԸ.

ԿԻԿԵԼԸ.

Ինչ է, ինչ իս ուզում գնդիջան.

ՄԱՐԹԻՆ.

Բա քանի կանչիլ տաս. չէս իմանում.

ԿԻԿԵԼԸ.

Զնուխս բան ունի՞ վա՞, ինչ իս ուզում.

ՄԱՐԹԻՆ.

Մի էս չուրս կիկոն գուս տար քալիկոնը, տես թե ինչ խաղ կու իմանաս քուշումը.

ԿԻԿԵԼԸ.

Ի՛հ գնդի ջան, գուն ու քու թուխտը՝ չուրս տար մի տի լաւ է էլի. էլ ինչ իմանում.

ՄԱՐԹԻՆ.

Բա տար մի հէնց ապրիս. (Կիկելը չորս թաղթը առնում ու շտապով գնում է տանում.)

ՏԵՍԻԼ Գ.

ՄԱՐԹԻՆ, ՄՆԱԿ.

Ախտուս գլխին գլխիցուն, Ով Փեթխայինի կամար կատար Աստուծածին . . . մի շարաթի ամէն օր քու ատնգրիսուն վրայ օխտն օխտը ջնր բարկիկ վուտով գիվիր ու գնիր կոնիմ, թաք գուն բարեխոսիս իմ Կիկելի համար. (Մի կնի ուրախ ուրախ առաջ է վազում.)

ՏԵՍԻԼ Գ.

ՄԱՐԹԷՆ, ԿԷԿԷԼԸ.

ԿԷԿԷԼԸ. (Շտապով)

Էրկու մարթի գնում մէջն, գեղջկան, ու մէկն ասում՝ թէ մէրաչ հէնց գուքաց որ գուն էլ չիմանում՝ կասէ.

ՄԱՐԹԷՆ.

Հալա հէնց ապրիս, զուրթ իս ասում.

ԿԷԿԷԼԸ.

Ասում գիդնում.

ՄԱՐԹԷՆ. Ձեռները բարձրացնելով ու առանձին.

Մեռնում քու զօրուվ մենէն. (Բարձր.) Ո՞վ կուլի եարար.

ԿԷԿԷԼԸ. Վերի խոսքերը լսելով.

Ով պիտի ըլի. մէր լուռածը անող Շուշանը թէ կուլի. մէրաչ գայլը նա գիդէ.

ՄԱՐԹԷՆ.

Ի՜հ, խօղիմ նրա գլուխն էլ, անկիրա ուռիլ է նրա հանա.

ԿԷԿԷԼԸ.

Նաս ուրիշ ով պիտի ըլի, գեղջկան.

ՄԱՐԹԷՆ.

Էրնէկ գիդնում, քիչ ով է հարցնում քան. (Քուչի դուռն ձայն է գալիս Շուշանով Թուգթը հանգրամ ու պանում.) Հօրէն մամէն էլ ասուն էկաւ. էս կարը մոդ արան ու գնան բանդրդ ուլաս. (Ելանը մտնում. վրէն գցած ունի պալտու, գլխին գուրաչկա. մէջ ձեռին մամի ազլուխով ինչ որ բռնած ունի, մէջուս ձեռին վուրա.)

ՏԵՍԻԼ Ե։

ԵՐԱՆԵՔ, ՕՍԿԱՆԸ։

ՕՍԿԱՆԸ, ՝ՀԼՈՒԽՔԸ ՄԱՐԴՈՎ ԿԵԿՆԻՔՆ։

Կեկէլ էս տար կուխանէն հէնց ապրիս։ (Ձիքիքն տեսնում է։) Հրան . . . էլի թաղա չիրիլա . . . տա՛, հայց ու պանրի պէս իք ուտում ինչ է։ (Ուզում է գնա՝ Նում ՝ՀԼՈՒԽՔԻՆ ու կարը ձեռքին։)

ՏԵՍԻԼ Զ։

ՕՍԿԱՆԸ, ՄԱՐԹԷՆ։

ՄԱՐԹԷՆ։

Ուրիշներու պէս դրօշկա ու կալասկա խօսք չիմ ուզում։

ՕՍԿԱՆԸ, ԺԱՊԸ ԱՆԵԼՈՎ։

Ինչ է ասում . . . վեհ, հիմի էտուն ուզէ . . . ասիանս որ մաղով ասլանի էլ չիս ուզում։

ՄԱՐԹԷՆ։

Հանապրը դէնը, Օսկանջան, ու մէկ լաւ բան պիտի ասիմ։

ՕՍԿԱՆԸ, ՀԱՌՆԷՔՆ։

Ջանը որ ասաւ, թային գ ժար բան է ուզում ասի։ (Մարթէն։) Արա՛ ինչ է, Մարթաջան։

ՄԱՐԹԷՆ, ՀԱՌՆԷՔՆԵՐԻՆՔ ԽՈՍՔ ՀԱՆԵԼՈՎ։

Տէր Աստուծ։ (Օսկանին։) Ախար էս տարի էլ թողնիմք խիղճ ախչկան, միխակ չէ։

ՕՍԿԱՆԸ, ՀԱՌՆԷՔՆ։

Որ ասի։ (Մարթէն։) Հրա՛ էլի տարբերցիր ճիանուրդ։

ՄԱՐԹԷՆ

Հալա մէ անգամ դի ինչ իմ աստմէ։ Լաւ թաթէն էլի էկաւ էն չինովնիկի համա, երիք հարուրով կուշինեմ՝ կասէ։

ՕՍԿԱՆԸ՝ —ահեղ

Իպան տու տաս չուրս շայլին։ (Մարթին) Ինչ չինովնիկ։

ՄԱՐԹԷՆ՝

Ա յ, էն Թանաքուտոզինց տղէն։

ՕՍԿԱՆԸ՝ հեգնեալ —գանգատով։

Տօ, ձեռը վիկամ՝ թէ Աստուծ կու սիրիս մէ է. ես դարդակ չինովնիկին ախչիկ չիմ տա, չէ. ինչով չիմացար։ Էլի մէ ունենար տղայ ըլի հա. ես էլ մէջը կուբլիլիմամ, թէ չէ ես ոմ, Թանաքուտոզովն ոմ։ լաւը որ ըլի, իմ ախչիկը չի ուզի։ Գժվիլ իմ որ ես իմ սէտլած Կէկէլին տիկին խաղոզի ձեռը գըցիմ։

ՄԱՐԹԷՆ՝

Դուն էտէնց ասա ու անբախտ էն օրը զուրած ու դարթրած ման էր գալի։

ՕՍԿԱՆԸ՝

Էտ է ձիր ախկիրը քուացնում, է, ... Չէ, քիզ իմ հարցնում՝ էքուց, էլար, բան է, զուլուզանէն գուս արին էս քու պարուն Թանաք ըրպրատոզին . . . . խժում խաս ես սիրտ պահիմ նրան . . . . (Ա՛խ ձեռը շարժամէ) ՓանՀ . . . . կու չինովի իմ բանն էլի . . . . Օսկան Պետրովիչը գաղէ ու Թանաքը խաղտոզին ուտէ. համ էլ ձեռ-

Ներս կրցած առչիվը զուլուզ ըլիմ անում, միթամ նրա հոր ճուրան իմ. ու թէ մէ ջգրած վուխան էլ բան ասի, պիտի վրէս վուանիրը քարէ-քար տայ ու գրանրէն ասէ՝ մալչի, մալչի, մօնա չինուամիկ. ես էլ ինչ անիմ էն վուխաը, պիտի ասիմ՝ պուժուլատա մինա-վաս։ Հայդահան. չէ, չէ, ես չինուամիկի հիդ բան չիմ ըրանի, ախպէր։ Ես հնատի փնտայ զուզիմ որ նա ինձ պատիս տայ, չէ թէ ես նրան . . . . ինձ պէս փուզ դագնլու ճանուիէն գիդնայ, ... ինձ պահէ . . . ։ Ուփրս լաւ չի ըլի որ փոզոցի տղայ ըլի ու փուզ ունենայ, որ ես էլ դավլաթումը գըլդիզըլուր դամ։ . . .։

ՄԱՐԹԷՆ։

Բան ինչ անինք, հարէն տատնուօխատը տարին թատամնցաս, տատնուութիւն է խիզնրս։

ՕՍԿԱՆԸ։

Վա՛հ, ինչ իս շտապում, դարդակ չինուամիկին որ չիմ տալի ախչիկաս. աչխարքումը մարթը գրթլուզ է էլի։

ՄԱՐԹԷՆ։

Դուն գիդիս, ունենր զուզիս տու։ Մէ էրկու հարուր թուման որ գիմիշ անիս, առուտրի տղայ էլ լաւը կու ճարինք։

ՕՍԿԱՆԸ։

Ա կնիկ, դուն հէսաբ իսկի չիս գիդի՝ էրկու հարուր թուման որ փուզ տամ. հիմի փալաս է, փուլուս է, շալիր է, էլի ինչ զանրումար է իմ գլխին. էս երիք հարուրն էլ կու անց կենայ, իժում ես ինչով ապրիմ։

ՄԱՐԹԷՆ։ Արագ։

Հաղիր ասիս որ ախչիկադ համա փուզ չիս գիմիշ անում։

ՍԱԿԱՆԸ. ոչ-ով։

Հա՛ դիմիշ չիմ անում, ձեռը չիս վիկաղնի։

ՄԱՐԹԻՆ. Հարցած։

Բաս վիկալ ու մի հաց թրխոդի տու. քու ասածի մարթի իս ախար է։ (Հարցած գոր է գնում)

ՏԵՍԻԼ Է։

ՍԱԿԱՆԸ, մենակ, ծարը առնելով։

Բրրր՛ . . . . . ։ (Երեսը խաչ հանելով։) Տէր ողորմած Աստուած։ Տա՛ զարմանք կնիկ է էս իմ կնիկը. էրկու հարուր տու, երկք հարուր տու, հէնց գիդենաս միլիոն ունենում։ (Գետնին հով մտիկ է անում) Աստուած գիդենայ, դիմի ինձ համա էրկու հարուր թուման մայնա չունիմ . . . ։ Ամա էս թաքուն ձիզ իմ ասում, օչվու չասէք, թէ չէ տունս կու քանդվի . . . ։ Դուքանս լիքը որ տեսնում ին, հէնց գիդին դիմի ինն է։ (Երեսին մաշ է գալիս, երեսին կանգնում) Քանի տէր ունէ ապրանքը, էն էս գիդիմ։ Լատի սու, էնդի տու. սրամին (Աչքս ձեռը աչ կոցնում է ձգում։) վիկալ, հերա բերանը (Աչքս ձեռը ձախ կոցնում է ձգում։) ծաձկէ. տուտ ասա, զուրքի ասա. անչախս, անչախս ծէրը ծէրին (Երկու տուչի մասը մեկդմեկու է կոցնում) վրայ իմ բերում։ Ախար (Գնանելը ասում է բերում) ում կու դիմնայ հիմիկվան ապրելուն։ Էս ալիսի ու էնալիսանին դահչէս գընայ։ Ամենա չէ վազուցվան ժամանակը, որ ամին մարթի իր չափս ու ձիւը գիդէր։ Համա էն վաղ էր, որ էշը կաղ էր . . . ։ Էս մոդէրը խօսմ (Դեր հասա փորը ցաց տալով։) ինձերը զցեցին ինձ էլի . . . ։ Տա՛ էրէգ մեկէլ օրը իմ սարսաղ կնիկը վիկալաս ու թաղա բուռնում-

սի փիշիրքը ծակծկից. (Աչքերից ձոյնով:) պիտի առ-
չիւը ջիրիր ունենա՝ կասէ. (Նոր ձոյնով:) ինչ է, ձեռներն
էսէնց դարսէ մէջն ու (Շարժաստիճանով ցոյց է տալիս:) տիտրին,
տիտրին (Տագր անելով մեն է գալիս:) մանդալ . . . Արի հիմի
ու ախչիկ էլ մարթու տու. Ա՛խ բաժինը մօղնող, էն
կինքն էրվիս, վունցար ես էսոր իմ էրվում. Ինչ
անիմ. ինչ ջուրը նրնգնիմ. վուրդի ճարիմ մէ էրկու,
երիք հարուր թուման. (Մատներնդի մէջ է մանում:) Առու-
տրի խէրն էլ գնաց. էլի թէ մէ էրկու շայի ճարվում
է, էն էլ փոդրաթներումը. ասա ինձ փոդրաթն ոլ է
տալի. Ա՛խ Աստուած, դուն էլ դիրի հարուստներուն իս
օգնում. մէ մէր կուռն էլ գնիէր մրտիկ տու է.
(Նստում է տխուր:) Ա՛խ բաժինը մօղնող, կինդիդ կոտրվի.
(Շարժաստիճանով խնայ է անում որ գանգատան բաներ է մտածում:) Է՛հ,
չէ . . . կուլի ըլի . . . չէ էս էլ չէլու . . . հրա . . . հա.
(Յանկարծ տրտիս վեր է թռչում գլխին խփելով:) ախմանիս, ախ-
մանիս. ես էլ ինչ իմ հիրու մանդալի. այ հաս թրեա-
թրը. արի, շալիշ դամ, իջարով վիրկանիմ . . .
մէ էրկու հարուր թուման վունց չիմ դադի. Լաստու
վրայ լաս փոդրաթ կուլի. էլ վունց դալոգ դուդէ,
վունչիչ. Մէ Արուիթինին կանչիմ. նա էսաունց ճան-
փէն ուիրս լաս դիդէ. (Կանչում է:) ֆուցնաց, ծոցիս! (Քի-
տէսի, ես.) (Քիսէ-ին մանում է:)

ՏԵՍԻԼ Ը.

ՕՍԿԱՆԸ, ՔԻՏԷՍԻՆ:

ՕՍԿԱՆԸ:

ծոցիս, ինչ ջաղնան գցուրվոտ, հոռի սեռոցնեզը ծոցիս գեն, ոլտ?.

(Տե՛ս, իմ դուքսի կշռին որ ջնջել ապայ կայ նրա-
ասած, գիշիս։)

ՊԻՏԼՈՒՆ։

յո, ցոցո, Ձեռ ֆիրոնց։ (Հրամիլիս, գիշիմ, չարրդ տանիմ։)

ՕՍԿԱՆԸ։

գՇՈՒՈ հոմ Ձեռոցն նաՀՀալոՀՀ ՑոգՀՀրեցոնց։ (Իրեգ որ
նրան գիշ համա ախալուխացու կորիլ տվի։)

ՊԻՏԼՈՒՆ։

յո, ցոցոռ, Ձեռ ֆիրոնց։ (Հրամիլիս, կու ճանչնամ, չա-
րրդ տանիմ։)

ՕՍԿԱՆԸ։

ՀՀՀլաց ՀՀորՀՀոնց դ՝ ՀՀՀՀՀՀ, հոմ ՀՀ ՑոՀՀՀՀՀՀ ՀՀՀ։ ՀՀՀ-
ՀՀՀՀ ՀՀՀՀՀՀ ՀՀՀՀ ՀՀՀՀ։ ՀՀՀՀ։ ՀՀՀՀ ՀՀՀՀ ՀՀՀ ՀՀՀ-
ՀՀ ՀՀՀՀՀՀՀ։ (Հիմիակէվէտ դեկէր վազի ու ասա նրան,
որ էստի համնցէք։ խիստ հարկավոր բան ունիմ
ասա։ չմնաս, ջեր դուքանը չի ունենա կոխպած։)

ՊԻՏԼՈՒՆ։

ՀՀՀլաց, Ձեռ ֆիրոնց։ (Հիմիակէվէտ, չարրդ տանիմ։)
(դնում է մեկ փոշեքսակ։)

ՕՍԿԱՆԸ։

ՀՀ ՀՀՀՀՀՀՀ! . . ՀՀՀՀՀ, ՀՀՀՀ։ (Ա՛յ զարուանք . . .
մեկել, ամ։)

ՊԻՏԼՈՒՆ։

ՀՀՀլա ՀՀՀՀՀ ՀՀՀՀՀՀՀՀ, ՀՀՀՀՀ։ (Հիմի էլ չիմ կա-
նա, ազատվեմ։)

ՕՍԿԱՆԸ, դիտելով մեկ գլխումը խրատում։

ՑՀ ՀՀՀ ՀՀՀՀՀՀՀՀ, ՀՀՀՀ ՀՀ ՀՀՀՀՀՀՀՀ, ՀՀՀՀՀ ՑՀՀՀ-
ՀՀ, ՀՀՀՀ, ՑՀ ՀՀՀՀ։ (Էս գիշ ասուամիմ մեկ մի գը-

ուրշանչներ, թէ չէ կու ապանեմ. դնա, չուտ, առանց։)
(Միասին դուրս է գնում։)

ՏԵՍԻԼ Թ.

ՕՍԿԱՆԸ, ՄԷՆԱՓ

Ա՛յ քու առնեն Աստուծ քանդէ . . . էս սարը լաւ չէլաւ. ամա գիշիրով խէր է՝ աստուծնե։ — Հայ թէ լաւ բան մտաս էկաւ. հիմի խալխը գնամիչ կենէ ինձ, կասին՝ թէ հաւ թրնաթրը ինչ նրա խիլքի բան է։ Ցօ, էստուրը ինչ խիլք գուզէ. խաղողը կու խաղայ, ես փուշիրը ջիրրա կածիմ։ Կասին՝ Օսկան Պետրոսիչ, էս բանը խաղցու, ես էլ, ինչ իմ հոգուս, էն կու խաղցնիմ։ Հալա մէ լաւ հնար անիմ, հուրը չը նրնդնիմ։ (Ելնում վեր է առնում ձեռքում ու երկար հայեր անում։) Այ ցու

կան Պետրոսիչ, բրոնէ էս էրկու հարուր թումանը, ախչիկաց մարթու տու։ Ագա առուտրու է էս համեղի բանը։ Զէ, ձիր արիւը, շատ կարգիալը զոգրմե (Դէմքն ձեռնէ գնում։) գարար է անում։ Հիմի ես, որ ունիմ իրրատա չիմ էլի, խիլք չունիմ. մէրաչ մէ արատու մարդիկը հինգ շալի չրուում։ Լէ՛հ, մախլաս. էլի Տէրը բարի տոց էս ուտում առանձնիրուն, թէ չէ ինձ համա մուրդի էր բաց ըլում թրնաթրի իշարէն։ Ա՛խ, թէ մէ գլուխ էկաս էս բանը՝ գուն մրտիկ իմում Փուքտամատովի հալը։ (Մունէ գումի հրգիրով) Լատու լատու, թրնաթր լատու. լատու լատու, իշարը լատու, նարը իսիմատ։ (Ուսէքնը գնում է հրգիրը) Հոյ թէ կրա խատրն մուրդումը, կասին՝ ամ էս անիծած Օսկան Պետրոսիչը մուրդի գրիա էս խէրի բանը։ Ագա՝ ում խիլքումը գուքը հատու թրնաթրի իշարէն։ (Նիստումէ ու ձախքնը ձեռք տանելով։) Փիլիսոֆի զոգրա իս, զոգրա, Օսկան Պետրոսիչ։ Հոյ թէ ազիկատ բանը չինիլցատ . . . » (Մուտ է գնում գուանն ու կանչում։) Կէկէլ։

ՏԵՍԻԼ Ժ։

ՕՍԿԱՆԸ, ԿԷԿԷԼԸ։

ԿԷԿԷԼԸ՝ տուն գալով։

Հանէ։

ՕՍԿԱՆԸ։

Մէ հէնց ապրիս՝ հիմարկէմէս էս օրիանը կարքի բրի ու կարտոֆիլի մուտիրը մատէ։ Լա շանզանն էլ ուզ տրան։

ԿԷԿԷԼԸ։

Ղնտարնիր պիտրին գա, մանիջանն։

ՕՍԿԱՆԸ։

Զէ, մէ ոզայ է՝ հիզը բաներ ունիմ։

ԿԷԿԷԼԸ։

Ո՞վ է, մամի ջանս։

ՕՍԿԱՆԸ։

Տօ, քիզ ինչ, ովոր որ է. զուն բաներդ ոթիս. ես էլ հէնց հիմի զալիս իմ։ (Էրգիւրով գնում է։) Լամու լամու, թրեաոզը լամու. լամու լամու լամու, իջար լամու, նար իսթաամ։ (Դուրս է գնում։)

ՏԵՍԻԼ ԺԱ.

ԿԷԿԷԼԸ, մենակ։

Հէրրա ինչ ուրախ է . . . շատ վուխտ է խաղ չէ ասի . . . (Սեղանը կոտրի բերիւով) Իմ զեղի փաշն էլ ինչ լաւ զուս էկաւ . . . մէ բաշ հէնց զուքայ, որ զուն էլ չիմանաս՝ կասէ։ Էրնէկ, ով պիտի զա . . . Հիմի որ էրազս կատարի՝ միմիաս մէ սիրուն ոզայ ասում էր հարրա, որ քու ախչիկը մուքի ուզում իմ՝ կասէ, ու մէ բաշ ինձ նշանեցին . . . ասա զարդը կը-ատրվիլ է հիմիկվան ազէրաները. օղունդ վուզ ասան նրանցը, թէզուզ ախչիկը քաշալ ըլի . . . (Նստում մամիկը վառում է, գրպանն հանգցնում ու շուտկանը թաքցնում, յետոյ հայելու գէմը գրաստում։) Ինչ ուրախ իմ . . . Էլախտվանն խաղը լաւ խաղ է այ. Ա՛խ զիլաս, զիլասի ձէնի վրայ է ասած։ (Երգում է ու գրկիտարի ոտքերը նստած սաղանգարները ածում են հետը երգի նչանակ։)

«Հայոց ազգիկնեմը, ձեզ հարգուն մատանդ։

«Ինչդ միրուս էզ գալի, ասուսանամ ես ամի՛», Լուսին։

(Երգը որ ուրաստում է։ Ինչ էզ հայելուզը գրաստում է։ Էս ժամանակն Օսկանը ասում է գալիս։)

ՏԵՍԻԼ ԺԲ.

ՕՄԱՆԸ, ԿԷԿԷԼԸ։

ՕՄԱՆԸ

Տօ, էտէնց իս կարգի բերում օթմանը։

ԿԷԿԷԼԸ

Գիրի սարքեցի, մամի ջան. ասա մտիկ, ինչնէ պակաս։

ՕՄԱՆԸ

Գնա, լաւ է, դեղիդ տակէ էնդի։ (ԿԷԿԷԼԸ գոբա՞ է գնում։)

ՏԵՍԻԼ ԺԳ.

ՕՄԱՆԸ, ՄԷՆԱԿ

Տօ, էս հալիլէն որ չլլի, ինչ ոիսմէ անի ախչկիր-քը. էհ իմում ուրիշ բան կու մօգնէնի։ Ամա իջարէն գլխէս չէ գուս գնում, չէ. քանի շատ իմ գիրը ա-նում, էնպէս գաղումը շատանում է . . . Աստէնի՛ էրկու հարուր թուման կու գալիս. էրկու հարուրն ինչ է . . . բարաթ, բարաթ բանիր է ոչուստա գալի մրտկումը։ Մէկ էս՝ որ հատ թրեաթի համա ինչ հարկավոր է որ ուշիր վաթառն հոգի նեմէնցու մուզիկանտիր ըլլին նստած ու ոիրու ուրու՝ ոիրու ուրու բանիր ըլլին ածում. ոիրս լաւ չի ըլի որ մէջ էրկու գաստա գուգուկիր ըլլին նստած էնդի ու լաւ ուտարի, ուստ, հէյդարի, նազմ, մուտարան, մուխամրաց ըլլին ածում։ Էս ոիրս կու գուր գայ խալխին. համ էլ շուրս ջէր էմանէ կու նստի։ Մէկէլ էս՝ որ գիրի տոլրած ազէրը չը մօգանիմ խաղալու համա, բաղդիանի ազէրը նրանցմէն պակաս կու խա-

գան։ Մէկ գայ էն Ճարտարումը։ (Դոցի ժամացուցին մոտ է առած։) Հարկս ուիթը կու թառամի. ինչի ուշացաւ հէր օրհնածը։ Այ իմ խարջ տղայ, բրյուել է, բրյուել գըր

։ թէ մէ էրկու հարուր թուման ուելի կուտեն-նամ, ձեռնեմէս չիմ թողնի, ամա վերդի է էս տահա-թիս։ Ա՛խ, բաժինը մօգնող, ասիաէլի չանդիրով պա-տրուամիս։ (Նկնէր առաջ է գալի։)

ՏԵՍԻԼ ԺԴ։

ՕՍԿԱՆԸ, ԿԷԿԷԼԸ։

ԿԷԿԷԼԸ։

Մամի ջան, մէ ինչոր տղայ է հարցնում քիզ. ասում է Արուիթն Ճարտարումն իմ, կասէ։

ՕՍԿԱՆԸ, տրտմ։

Ասա գայ. ասա գայ. ես էլ նրան իմ ման։

ԿԷԿԷԼԸ։

Արի մամի ջան, դուն ասա. բիզը ջիր չէ հիդ էկի, ու գեղէն էլ սարդրտումն է։ Մէկի խանցայ էն տղի հիդ, հէնց գիդէի՝ ասուիս գեղինը մըտայ։

ՕՍԿԱՆԸ։

Տօ գնա ասա՝ հանցէք իմ ասում է. գէլ խաս չէ, որ կուլ տայ։ (Նկնէր գոբս է գնում կուքները գրուսէրվ։)

ՏԵՍԻԼ ԺԵ։

ՕՍԿԱՆԸ, ՄԷՆԱԿ։

Տօ, զարմանք խալխ է էս մեր խալխը. փաանգատ-նում ամէն մոդէքը սորվեցան ու քաղաքամարուիթինը

չէ. թէ ամուսնանալն շատ ինձ քաշվում, կրնամ ամանցին, որ հէնց գիդնաս շուրտանց բարիալէք բլին։ (Ձեռա է հանիկ ասել։) Էս ինչ էլան . . . մէ տեսնեմ . . . (Դուրս է գնում ձախս գոնեմէնն։ ամբա գոնեքումն երեսում էն առալ Վեհերը յիսուց Աբուքինը։)

ՏԵՍԻԼ ԺԶ։

ԿԷՆԷԼԸ։ ԱՐՈՒԹԻՆԸ։

ԿԷՆԷԼԸ

Հանցէք։ (Դեռ գլուխն հանիկ անելով։) Հօրէս մամէն գոնքայ, էստի մուլամի տուէք։ (Աբուքինը գլուխ է տալիս ու առալ գալի։ Վեհերը գուրս է գնում։)

ՏԵՍԻԼ ԺԷ։

ԱՐՈՒԹԻՆԸ։ ՄԷՆԱԿ։

Ա՛խ, ինչ սիրուն է. խնացել էի որ լաւ ախչիկ է, ամա չէի գիդի՝ թէ էսէնց անուրկա է. ձէնը գրուստ սրտումս նստեցաւ։ Էնդուր էլ գիտի ասում էլին ինձ՝ թէ կնիկ գուգիա՝ կօսէ, սրա հանդի ախչիկ չրկայ քաղկուսը՝ կօսէ։ Ա՛խ ես սրա հոգուն մնանեմ, բանն չիմնաս բլի հէնց գիդնաս։ Ամա էրանի գիդնամ թէ էս Օսկան Պէնարովիչն ուր է կանչի ինձ. թէ բան ունէր, ինչի գուղոցումը չասաւ։ (Օսկանչ հանում է։)

ՏԵՍԻԼ ԺԸ։

ՕՍԿԱՆԸ։ ԱՐՈՒԹԻՆԸ։

ԱՐՈՒԹԻՆԸ

Բարիգուն, Օսկան Պենարովիչ։

ՕՍԿԱՆԸ։

Օ՛հ բարով, սրարուն Աբուքին՝ ինչի ես շանցար։ (Ցնկդմեկու ձեռն էն տալիս։)

ԱՐՈՒԹԻՆԸ

Դուքանս, խոսմ դիդիս, ուշ իմ կոխպում. ինչ հարկավոր բան ունիս։

ՕՍՊԱՆԸ

Հանեցէք, հրամիր, (Ն-ամանին) մի լաւ բան իմ դրիր. սիրտս ասկի, Արուիթինջան. քու լաւութիւնը կու վրջարիմ։

ԱՐՈՒԹԻՆԸ

Զուխտ ալիս. ինչ զուզուզ կայ. հրամայէ, Օսկան Պեարամիչ։

ՕՍՊԱՆԸ

Մէ ասա, լաւ բան մոգա չէկու հաս թրեամիրը։

ԱՐՈՒԹԻՆ

Հայրամիտա, ասկի պայծառումիս է։

ՕՍՊԱՆԸ

Հա, ամա մարթի որ ուզենայ խէր կու տեսնէ էս բանումը։

ԱՐՈՒԹԻՆԸ. առանձին

Ինչ է ասում (Օսկանին) Վ՚ունեց թէ խէր կու տեսնէ իմ իմանում, Օսկան Պեարամիչ։

ՕՍՊԱՆԸ

Դիդիս ինչ է, ախպէր. ես ուզումիմ հաս թրեամիրը իմ ալարով վիկանի։ Խէրի բան է գանա։

ԱՐՈՒԹԻՆԸ. առանձին

Դժվիլ է։ (Օսկանին) Հանաք իս անում, Օսկան Պեարամիչ։

ՕՍՊԱՆԸ

Հանաք կի չէ, զարթի իմ ասում, քու արիւը. քունը սուտ չը դիդնաս, իմ արիւն իմ ասում։

ԱՅՍՏԵՂԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԱՐՈՒԹԻՆԸ. Հր է թաշամանչին ու առանձին։

Վայմէ, խիլքէն էլիլ է։

ՕՍԿԱՆԸ։

Վա՛ն, ինչ իս արմբտում. չիս գիդի որ ամէն բանում մը փուղ կու գադցի. օղունդ մարթ ճանսիլն գիդենայ։

ԱՐՈՒԹԻՆԸ. առանձին։

Գու գուշանը. ափսուս Ոսկան Պետրոսին. ամա ինչ ախչիկ ունէ. ես նրա հոգուն մեռնիմ։ (Օսկանին։) Հալբաթամա, ամէն բանումը փուղ կայ, ամա մէրաչ էնդու վրայ արմբցայ, որ ուրար գնացի, հաս արնատր, հաս արնատր. գլուխս գնաց էլի. էլ օչամ վունց բան ունէ, վունց գուրծ։ Բաս խառակ մրտկումը գըրիլ իս, որ խջարում վիկաշնիս։

ՕՍԿԱՆԸ։

Խառակ. ու էն իմ հարցնում, խէրի բան է, թէ չէ։

ԱՐՈՒԹԻՆԸ. առանձին։

Խիղճ մարթ. արի կոսիմ, թէ խէրի բան է. ասնամ, խժում ինչ կոսէ։ (Օսկանին։) Վա՛ն, խէրի բան որ չէլի. ուր կու մոգնէլիս։

ՕՍԿԱՆԸ. առանձին։

Ամիկ, թէ վուրդի է մրտկը հասնում։ (Աբուքին։) Նա էլ էտ իմ ասում. ամա ինչ իս կարծում, մեր բաղադխանէ տղէրը, որ ուզնան, չին կանա հաս թքնամքը խաղա։

ԱՐՈՒԹԻՆԸ

Վա՛ն, բաս ինչացու է մեր բաղադխանէն. մեր Լաղրովէ չկոչէն էլ էնէ էլի։ Ա՛յ, Բանդրակիցց Պէ-

ուշ, Մահուդինց Ստեպիան, Զիմուտինց Դարչան, Կամ-
կոյինց Մինասն, հիմիկվան խաղացողներու վրայ պա-
կաս չին խաղա։ (Առանձին ալքով է անում։)

ՕՍԿԱՆԸ։ առանձին։

Ինչ ասես սա գիդէ։ (Արամբինին։) Բան տարէնը մէ քա-
սան, նարտուն թուման որ ունենան, խանդէխան
կու խաղան հատ. թրնամբուտը։

ԱՐՈՒԹԻՆԸ։ առանձին։

Խիզճ Օսկան Գնարտիչ։ (Օսկանին։) Վա՛ռ ջանիներուն
չի դուս գա, նարտուն թումով ես էլ կու խաղամ։

ՕՍԿԱՆԸ։ վեր է թաշում ու առանձին։

Ա՛յ փուղի դադր գիդացող։ (Արամբինին։) Է՛հ, դուրթ
կու խաղան։

ԱՐՈՒԹԻՆԸ։ առանձին։

Ասում է խիզճը։ (Օսկանին։) Վա՛ռ, ինչի չիմ խա-
ղա. անդիր անդէթ որ նարտուն թուման դադիմ, բաս
չիմ խաղա. դուզիս, քսան, նարտուն թումով էրկու
հարուր ուզայ ճարիմ։

ՕՍԿԱՆԸ։ առանձին։

Ա՛յ իմ խարջ փնանէն. ամա՛ դիուզ։ (Արամբինին։) Օ՛հ,
Աստուծ օրհնէ քիզ. բանը կու շինվի։

ԱՐՈՒԹԻՆԸ։ առանձին։

Ղուրթ աստայ, խիզճ մարդի, ախպրկան ով տիրու-
թիւն կանէ հիմի։ (Օսկանին։) Թէ բանը էստու վրայ է,
հալբաթատ շինած է . . . ։ (Առանձին։) Արի ստու մէ քա-
նի հանդը խաղամ, տեսնիմ ինչ կասէ. համէլ կուզի,
ձէնիս վրայ էն ախչիկն էլի էրնայ։ (Օսկանին։) Աբա ոնամ

հանդը գուդիս, որ խաղամ։

ՕՍԿԱՆԸ։

Աբա, հոգուս մեռնիմ։

ԱՐՈՒԹԻՆԸ։

Ա՛յ, օրինակ ասիմ քիզ Դալալ Ղազոի հանդումը։ (Նիբիկացոցնումէ։) ,,Ա՛խ իմ ոզորմած հոգի բիձա կան-,,կե . . . Էլ Աղամուզը, Ամանաուրը ու գիսի տէր-,,տէրնիրու գրիրը, ասում է, փուրումն է՝՝։ (*) Վ՚ուն-ց է, Դրանց վրայ փիս իմ ասում։ (Դառն կոչմը նայումէ։)

ՕՍԿԱՆԸ առանձին։

Որ ասումիմ՝ ըրլրում է։ (Արութինին։) Փիս կի չէ, ուիրա լաւ իս ասում. ամա էս է որ դալալ Ղազոն հաստ փուր ունէ ու դուն բարակ իս։

ԱՐՈՒԹԻՆԸ։

Վ՚ան, հէնդաղա բալիշ կու դարսիմ փուրիս վրայ, որ Աբիսանի ռումբին դաւնայ։

ՕՍԿԱՆԸ։

Հան . . . դանա էտունը էլ կայ։

ԱՐՈՒԹԻՆԸ։

Վ՚ա՛ն, բաս վ՚ունց դիդէիր։ (Դառն կոչմը մոտկ է առնում։)

ՕՍԿԱՆԸ առանձին։

Դիդէի որ չեռքով ուզայ է, ամա էսէնց չէի ճանչնա։ Ա՛խ մէ աւելի էրկու հարուր թուումն։ (Արութինին։) Բա-

---

(*) Այս ու հետեւեալ երկու տող կրկնուելով նրչանա-կած իւաքերը ասած էն Գ. Ա. Մանդինեանցից, որ առաջին անգամ կատարեց Արութին Ճարտարարի դերը։

բարեկամ. Արամիին. ամենամեծիմ որ թիրախիրին բա-
նիրը գուն նեկրսի ստրկէրնեմէն իս գիրգացի։

ԱՐՄԻՏԻՆԸ։

Բաս մնունց կու ճանչնէիր ինձ. հիմի գուգիս էն
թաքաւորի հանդը՝ սիրնկնի հիդ որ խօսում է։
(Նիրկայացնում է։) «Եա քիզ սիրում իմ, ասում է. եանր.
„ամա թէ գուն ինձ չիս սիրի, ես ջուրը կու նըստ-
„նիմ՝ ասում է. խօ գիրգիս որ ես էսքիամիզը խասիաթի
„ունիմ՝ ասում է՝՝։ (Դուան կողմը նայում է։)

ՕՍԿԱՆԸ։ առանձին։

Դրուստ կու բուրբէ թիրնաթիրը։ (Արամիին։) Ա՛խ,
սիրարս գաղնցիր էլի։

ԱՐՄԻՏԻՆԸ։ առանձին։

Իմ սիրանն էլ գաղվնցաւ։ (Օսկանին։) Էստու վրայ
լաւ լաւը գիրգիմ, Օսկան Պեսարովիչ։ (Առանձին։) Արան
թէ մէկ էլի դուս գայ...։ Ղուրթ, լաւ միտս էկաւ։
(Օսկանին։) Ա՛յ, գուգիս, հիմի Սամէլի հանդը խաղամ, իր
հէր Վահանին որ ապանում է։ Գուն էստի կանգնի,
միթամ Վահանն իս։ (Օսկանին քիմի ձախ կողմը կանգնեցնում է
ու նրա ձեռի փայտը վեր առնում։) Էս ջուխին էլ միթամ իմ
թուրն է։ (Նիրկայացնում է շատ բարձր ձայնով. փայտը ձեռին խաղ-
նելով ու հեռացնում Օսկանի գլխ ասալ գնալով։) „Եա քրիստո-
„նայ իմ՝ ասում է, գուն թուրք իս՝ ասում է. ես վուր-
„թի իմ՝ ասում է, գուն հէր իս՝ ասում է.՝՝ (Մարթին ու
Նէնէյը ձախս գնանը երեսում են։) „ամանա գուն, ասում է, իմ
„ասկս ու հաւատքս չիս սիրում՝ ասում է. բաս մե-
„ռի լօթիանա՝ ասում է՝՝։ (Օսկանը յիսայիս գաղնելով
մինչև ասրաբը։ Ֆերիքը վրէն վեր և ընկնում։ Մարթին ու Նէնէյը ասան են
թափում։ Արա-թինը շիմարած, փայտը ձեռքը թաց և թաղնում։)

ՏԵՍԻԼ ԺԹ.

ՆԻՔԱՆՈՐ, ՄԱՐԹԻՆՈՒ, ԿԻՆԿԻԼԻ.

ՄԱՐԹԻՆՈՒ առաջ վազելով.

Վա՛յ, քարտանեմ ու կուրանեմ ես. էս ինչ խարար է.

ԿԻՆԿԻԼԻ. Օգնեցի.

Մատի ջանն, մի վախենա. ջոխին ձեռնեմէն վէր գէցից։ (Արութինը տիրով գոռացած, յետոյեն դայտամբ կանգնին։)

ՕՍԿԱՆՆԻ. Ծիծաղելով։

Ա՛յ տարտարոզներ։ (Արութինին։) Օ՛հ, չատ ապրես, Արութին ջանն։ (Ոտիտալից շուրջը հրկնաստամբ։ Մարթին ու Կինկիլը դուռացած դայտամբ են երբեմն Օսկանին, երբեմն Արութինին։)

ԱՐՈՒԹԻՆԸ. Ես մինչոստանը, ստանձին։

Ստարը ստար է, էլ ես ատանց տրան չիմ կանա ապրի. հարրամի իմ բախտն է։

ՄԱՐԹԻՆՈՒ. Օսկանին։

Գան, անու կիմանան տիրաս դեռաց. մէ ասան էս ինչ բանէ է։

ՕՍԿԱՆՆԻ. Մարթին։

Ցա մէ գոյլանումէս ձեռը վիրկալ, քու հարն օղորմի է։ (Արութինին։) Օ՛հ, զորանան, Արութին ջանն։ (Մարթին ու Կինկիլը ատելի մեծ զարմանքով մեկզմեկու դայտամբեն։)

ԱՐՈՒԹԻՆԸ. Մարթին։

Հրան . . . զեղի ջանն, ինչ վախենցար. հանդարտ էլ ատնուտ. ատա թէ զուրթը զուզիս . . . (Ատանձին երեսը խաչհանելով։) Ձիր ախչիկա հանա լաս տեսայ իմ ճարին։ (Կինկիլը խոնջան փախչոտամբ գոռաց։)

ՕՍԿԱՆՆԻ. Վեր թռչելով ատելեաց. Արութինին։

Ինչ, տեսայ։

ՄԱՐԹԻՆ. Օ՜ֆ՜ն՝ն։

Քան, էս ունենք սուն թեզի որ հիմի մասխարա էլ է գրում։

ՕՍԿԱՆԸ. Մ՜ոլ թ՝ն։

Մոլամի դուն հալա, ձէն մի հանի։ (Աղ՜ թ՝նդ։) Ինչ ասիր, ինչ . . . ինանայ։

ԱՐՈՒԹԻՆԸ

Հա, Օսկան Գևորգիչ։

ՕՍԿԱՆԸ

Աբան էս բաստիմնեն արան էլի. ոմ է, ոմ։

ԱՐՈՒԹԻՆԸ

Մի ինձ ալէս ոգայ է. կու ասա ախչրիկաց։

ՕՍԿԱՆԸ. (ասում՝նդ՝ն։)

Կուզի ինքն ըլի ուզում. հալբաթի խրատ հանենցաւ. ամի Աստուծ։ (Աղ՜ թ՝նդ։) Գիրգէնին կու տամ էլ ու կայնիցա էլ չիմ իմանի. ոմ է, ասուն ու ոդուծի։

ԱՐՈՒԹԻՆԸ

Հինց ես իմ, ինչ կօսիս . . . ինչ կու տաս քու քէֆին է։

ՕՍԿԱՆԸ

Ղուրմի։

ԱՐՈՒԹԻՆԸ

Իմ արիւր գիրգեայ, զուրմի իմ տուում։

ՕՍԿԱՆԸ. (Իրոյ է ընկնում ու գոռ՝ալիս ասում։)

Ջու հարուն մնանիմ, ինանայ ջանս . . . մայրինց քիզ կու սիրէի ու Աստուծ էլ քիզ ինձ էրիս . . . (Գոռ՝նում է։) Ինկէլ, ինկէլ։ (Ոտքերը գոռ՝նում՝ն։) Օ՜ֆ՜ն՝ը

ձեռք բռնում է ու Արտաքինի մատը տանջում։) Հրա՛ն, վուրթի, Աստուծ ձիզ միասին ծիրացնէ։ (Արտաքինը պռչ է տալիս։) Ինչ ունիմ ու չունիմ ձիրն է ու ձիրը...։ (Մարթին, որն որ գարմանքից բերանը բաց մնացել է։) Վա՛ն, ինչ իս էսի ցից էլի. ում արի, օրհնէ՛ էլ։

ՄԱՐԹԻՆ։ Օհանին։

Ախար մէ չիս ասի, ոլ է։

ՕՀԱՆԻՆ։ Մարթին գուլիով Արտաքինի կողմը։

Տո՛, արի օրհնէ իմ աստում է. խիստ լաւ տղայ է. գնա՛ ու գնա՛, Մարթա ջա՛ն։

ՄԱՐԹԻՆ։ Օհանին։

Առանց ինձ նըշանցիր էլի. քու ասածի մարթի իս ախար է։ (Արտաքինին, մտա գնալով։) Այա՛ վուրթի, նըշա՛ն, նըշա՛ն։

ԱՐՏԱՔԻՆԸ։ Իր մատանիքը տալով Մարթին։

Հասանցէ՛ք, դէդիջա՛ն, ու էքուց լաւ նըշան կու բերիմ։

ՕՀԱՆԻՆԸ։

Հա՛, էքուց սաղ բարգաղիանէն գիտիմ գնաղ անի. ես նրանց հոգուն մնանիմ, գարդիանդ տղէրը ին։

ՄԱՐԹԻՆ։ տանելիս։

Գնա՛, իմ վրայը կուդիան էր։ (Ամենքը բեմի ձախ կողմը հա-ւաքվում են ու մի կամ երկու հոգի ուրախ ուրախ քշվշում։ Նրա մեջտեղը Գիտուին տուն է գալիս։)

ՏԵՍԻԼ Ի։

ՆԵՐԱՆԸ։ ԳԻՏԻՆԻՆ։

ԳԻՏԻՆԻՆ։ տանելիս, բեմի ամբ կողմում։

ՀԵՎ ՅԳՈՆԵՆ ՌՈՄ ՀՆԼՈՒ ԵՆԻՇՆԵՆ. ԵՎ ԵՆԼՈՒՑ ԵՐԻՏ ՑՆԳՈ-

Հո՞ ցեմոցոլ, ՀՅՅ ՅՅՅՈՅ ՅՅՅՅՅՅՅՅ! (Կարծումիմ որ ախ-չրկան դարձնելցին. թէ հիմի էլ մէ քինթի էկաւ ինձ, ծեծելով կու սպանէ ինձ։ (Խուցեմբեն թգթով բուռնաքի (գքուխաս) է հանում ու գուլում։) ՅՈՅՈՅՅ ՅՅՅՅՅՅՅ. (Բիձէս սարվեցրուց։) (Արկու անգամ փուլտեցնում է։)

ՕՍՊԱՆԸ. Լաս գուլով գէպի Ռիսանին։

Օ՛հ խէր էկաւ։ (Գքուխատ։) Ցցալ ցրտ կարց հոտեան գաՀՅՅՅՅ, ՅՈՅՈ! (Էքուց մէ լաւ չօխտա կու բախշիմ քիզ, տու։) (Ասա շուտ է գալ Աբուքինի կողմն ու ցատր խաստամ նրա հետ։)

ՓԻՏԵՍԻՆ. տատանվելն։

ՅՅՅ ՅՅՅՅՅՅՅ ՅՅՅՅՅՅՅ, ՅՅՅՅՅ ՅՅՅՅՅՅ ՅՅՅՅՅ, ՅՅՅ ՅՅՅՅՅՅ! (Զարմանալի այլասերվել է. տեսնես ասելիք է ձեռք տալի մարդուն կանց զուրքը։) (Էլի մէ գոնի անգամ փուլտեցնում է։)

ԱՐՈՒԹԻՆԸ. Օսկանին։

Աբան հիմի, Օսկան Պետրոսիչ, տրեատրի լիգարի վրայ ինչ խաստում։

ՕՍՊԱՆԸ.

Էս իմում կու խաստնք. ՀՅՅ մէ լէգալնի խաղանք։ (Ատանվելն։) Տա՛, իմ լիգարէն իմ ախչիկն էր. թրեատրի մագազինումն էլ ինչ ասիմ։ (Աբուքինին ու Մարքինին։) Աբան մէ տալի խրինցէք, ուզումիմ խաղա։ (Ինչպէս ժողովուրդը։) Եա որ ասի, թէ գիշերվան սարբը խէր է։ (Ասպանդարանը ատումեն պարի նշանակը՝ ամենքը հերթով պար են գալիս։)

ԱՅՍՏԵՂԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Հրատարակութիւն

Հ. Լեւոնեանցի եւ Ղեկ:

Գին է 20 կոպէկ։